

Було проаналізовано та досліджено основні показники та наслідки впливу шуму на людину, від застосування засобів ураження російськими військами. Надано характеристику особливостей звукового звучання (видів шуму), які створюються сиреною, стрілецькою зброєю, засобами ППО та артилерії, вибухами ракет та авіаційних боєприпасів.

В рамках даної наукової роботи, проведені дослідження не дають можливості визначити точно максимальне значення звукового тиску, який створюється різними видами зброї. Разом з тим можна визначити, які засоби спричинюють найбільший звуковий тиск та можуть призвести до втрати слуху, погіршенню психологічного стану та сну людини.

Перелік використаних джерел

1. ДСТУ 2867-94. Шум. Методи оцінювання виробничого шумового навантаження. Загальні вимоги. Чинний від 1996-01-01. Вид. офіц. Київ, 1994. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=48151 (дата звернення: 25.11.2024).

2. Шумоміри та аналізатори рівня звуку. Головна. URL: <https://anwit.kiev.ua/stati-3/stati-ob-ispolzovanii-produktsii-nvm/256-sound-level-meters> (дата звернення: 24.11.2024).

3. Цифровий датчик шуму SM-10. ХАРЬКОВ-ПРИЛАД. URL: <https://pribory.com.ua/product/tsifrovoj-datchik-shuma-sm-10/> (дата звернення: 24.12.2024).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-506-8-171>

INTERACTIVE ONLINE RISK ASSESSMENT PLATFORMS FOR IMPROVING EMPLOYEE HEALTH AND SAFETY

ІНТЕРАКТИВНІ ОНЛАЙН ПЛАТФОРМИ ОЦІНКИ РИЗИКІВ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ ЗДОРОВ'Я ТА БЕЗПЕКИ ПРАЦІВНИКІВ

Tkalych I.M.,

*PhD (Engineering),
Associate Professor, LLC "Technical
university "Metinvest polytechnic",
Zaporizhzhia, Ukraine*

Ткалич І.М.,

*к.т.н., доцент,
ТОВ «Технічний університет
«Метінвест політехніка»,
м. Запоріжжя, Україна*

У червні 2021 року Європейська Комісія ухвалила Рамкову стратегію ЄС із безпеки та здоров'я на роботі на 2021-2027 роки. Стратегія містить

ключові завдання, необхідні для покращення здоров'я та безпеки працівників. А саме:

- передбачення та управління змінами у новому світі праці;
- покращення профілактики професійних захворювань та нещасних випадків на роботі;
- підвищення готовності до можливих майбутніх загроз здоров'ю [1].

Серед основних здобутків реалізації попередньої рамкової стратегії на рівні ЄС є створення Європейським агентством з безпеки та здоров'я на роботі (EU-OSHA) та запровадження широкого застосування онлайн-інструментів оцінки ризиків для роботодавців. В той же час необхідно відмітити, що переважна більшість інтерактивних інструментів для оцінки ризиків орієнтовані передусім на малі та середні підприємства.

Серед них найбільш відома та задіяна безкоштовна інтерактивна онлайн оцінка ризиків OiRA, яка розроблена та підтримується Європейським агентством з безпеки та гігієни праці (EU-OSHA) на базі голландського інструменту оцінки ризиків RI&E (Перелік усіх ризиків для здоров'я та безпеки, та план їх вирішення) [2].

OiRA – це онлайн-платформа, що складається з генератора інструментів OiRA, де розробники можуть створювати інструменти за секторами та галузевих інструментів OiRA, доступних через інтерактивний веб-сайт. Це перша ініціатива на рівні ЄС, яка заохочує європейські малі та середні підприємства оцінювати свої ризики.

На сьогоднішній день національними партнерами OiRA є організації 16 країн, зокрема Бельгії, Болгарії, Хорватії, Кипру, Чехії, Фінляндії, Франції, Греції, Ісландії, Італії, Латвії, Литви, Мальти, Португалії, Словенії та Іспанії. Інструменти доступні 17 мовами. Розробниками представлено більш ніж 30 секторів, а саме: сільське господарство, лісове господарство та рибальство, аудіовізуальний сектор, автомобільні перевезення, дистрибуція та логістика, послуги з прибирання, будівництво та обслуговування, освіта, електротехнічні роботи, виробництво та продаж продуктів харчування та напоїв, газ, вода та електрика, перукарні та салони краси, готелі ресторани громадського харчування, діяльність працівників охорони здоров'я та соціальних працівників, інформація та комунікація, шкіра та дублення, видобуток і кар'єри, автомобілі, ремонт та пов'язані з ними види діяльності, офісна робота та адміністрування, приватна охорона, громадський/пасажирський транспорт, нерухомість, спорт та відпочинок, транспорт (повітряний, водний та залізничний), ветеринарна діяльність, поводження з відходами, оптова та роздрібна торгівля, деревообробна та супутня діяльність, робота з металом тощо.

На рівні ЄС немає чітких правил щодо того, як проводити оцінку ризиків. Європейська інструкція з оцінки ризиків на роботі пропонує підхід, що ґрунтується на ряді різних кроків. Це не єдиний метод проведення оцінки ризику, існує безліч методологій для досягнення тієї ж мети. Не існує єдиного «правильного» способу оцінки ризику, різні підходи можуть працювати в різних обставинах. Для малих та середніх підприємств OiRA пропонує простий п'яти ступінчастий підхід, який включає елементи управління ризиками від ідентифікації небезпеки до документованої оцінки ризику.

Крок 1. Визначення небезпек та груп ризику. Пошук тих речей на роботі, які потенційно можуть завдати шкоди, та визначення працівників, які можуть бути схильні до небезпеки.

Крок 2. Оцінка та визначення пріоритетів ризиків. Оцінка існуючих ризиків (ступінь тяжкості та ймовірності можливої шкоди) та визначення їх пріоритетності за важливістю.

Крок 3. Вирішення щодо запобіжних дій. Визначення відповідних заходів для усунення або контролю ризиків.

Крок 4. Вжиття заходів. Введення запобіжних та захисних заходів за допомогою плану пріоритетів.

Крок 5. Моніторинг та огляд. Оцінку слід регулярно переглядати, щоб забезпечити її актуальність.

Інструменти можна безкоштовно завантажити та отримати до них доступ, натиснувши на відповідне посилання. Кожне посилання супроводжується коротким описом інструменту та ім'ям партнера OiRA, який його розробив. Інструменти можна шукати за країною, мовою та сектором.

Основні цілі OiRA:

- сприяти (шляхом відповідної оцінки ризиків) зменшенню кількості нещасних випадків на виробництві та професійних захворюваннях, а також поліпшити умови праці;

- допомогти підприємствам (шляхом відповідної оцінки ризиків) стати більш конкурентоспроможними (за рахунок зменшення витрат, пов'язаних з нещасними випадками на виробництві та професійними захворюваннями, зменшенням кількості лікарняних тощо).

- зробити практичні інструменти OiRA доступними через свої веб-сайти та заохочувати до їх використання;

- поліпшення умов праці шляхом заохочення використання інструменту оцінки професійних ризиків, тим самим підвищуючи ефективність роботи підприємств.

3 жовтня 2024 року на платформі OiRA почалась реєстрація на проходження безкоштовного онлайн-тренінгу «PsyHealth працює!» з оцінки психосоціального ризику. Профілактика стресу на роботі є актуальним завданням, вирішення якого в значній мірі сприяє створенню безпечного та здорового робочого середовища.

В міжнародній практиці є поняття як “Near Miss” або «майже випадок».

Інцидент – це подія, що виникає в зв'язку або в процесі роботи, яка може призвести або призводить до травм та може зашкодити здоров'ю. Під поняттям «може призводити» слід розуміти “Near Miss”. Це наводиться окремим поясненням в примітці п. 3.35 ISO 45001 «Системи менеджменту гігієни і безпеки праці» – Інцидент, що не призвів до травми та шкоди здоров'ю, але який міг призвести до них, може називатися «передумовою до інциденту», «загрозою інциденту», «небезпечною ситуацією» (тобто «Near Miss»). Отже для зменшення нещасних випадків, крім підвищення культури безпеки в цілому та зменшення небезпечних дій з боку працівників, також необхідно працювати над зменшенням кількості “Near Miss”, що потребує впровадження відповідної програми.

Метою впровадження “Near Miss” є усунення першопричин «майже випадків» та впровадження дій, які б попереджали у майбутньому повторення цих випадків та інцидентів з більш серйозними наслідками та нещасними випадками на виробництві.

“Near Miss” дозволяє всім співробітникам брати участь у створенні і управлінні безпечним робочим середовищем. За умови виконання всіх етапів програми відбувається швидка реакція на небезпечну ситуацію. Все це разом сприяє поліпшенню умов праці та зменшенню кількості нещасних випадків.

Компанією Notify Technology Ltd (Великобританія) у 2017 році розроблено онлайн програму Notify для повідомлення про Near Miss, який наразі використовується у більш ніж 100 країнах [3].

Notify – це повноцінна система охорони здоров'я та безпеки, яка поставляється з набором програм та хмарних модулів. За допомогою NotifyIM (Управління інцидентами) будь-який працівник будь-якої компанії, може повідомляти про небезпеки та інциденти. NotifyAI (Аудити та перевірки) допомагає організації створювати аудити, перевірки безпеки та контрольні списки. NotifyRA (Оцінка ризиків) проведення оцінки та управління професійними ризиками. Дані звітності управління доступні в режимі реального часу, що дає

можливість миттєвого доступу до повідомлень про інциденти, незавершені дії, проведені аудити та багато іншого.

Окремий наголос Європейською комісією в рамковій стратегії зроблено на психосоціальних ризиках. Комісія фінансує проекти, спрямовані на розв'язання цих проблем. Проекти передбачають розроблення і здійснення заходів із підтримання хорошого психічного здоров'я й запобігання психічним захворюванням на роботі. Зокрема, серед онлайн-інструментів для керування психосоціальними ризиками на робочих місцях в країнах ЄС використовують Копенгагенську психосоціальну анкету COPSOQ [4]. COPSOQ – налагоджений інструмент для збору достовірної та достовірної інформації про основні фактори ризику. Розроблена в 2000 році Т.С. Крістенсеном і В. Боргом, система отримала важливе міжнародне визнання і поширення протягом декількох років. Концептуально вона включає основні аспекти найвпливовіших психосоціальних теорій у роботі, включаючи моделі робочого стресу, підтримку попиту та дисбаланс зусиль, а також інші теорії та аспекти, які були проігноровані в попередніх інструментах, такі як емоційні вимоги. Це робить COPSOQ корисним на будь-якому робочому місці як в промисловості, так і в сфері послуг. Серед інструментів оцінки психосоціального ризику COPSOQ є унікальним, на теперішній час COPSOQ доступний більш ніж 25 мовами. Він використовувався в тисячах корпоративних оцінках ризиків психосоціальних факторів і в багатьох дослідницьких проектах.

Загалом відповідно до даних Міжнародної організації праці до цього часу опубліковано 250 інтерактивних інструментів оцінювання ризиків, а ще понад 70 розробляються. За допомогою цих інструментів проведено більш ніж 173 тис. оцінювань ризиків.

Перелік використаних джерел

1. Рамкова стратегія ЄС із безпеки та здоров'я на роботі на 2021-2027 роки / Міжнародна організація праці. URL: <https://www.ilo.org/uk/resource> (дата звернення: 06.11.2024).
2. OiRA: free and simple tools for a straightforward risk assessment process / EU-OSHA. URL: <https://osha.europa.eu/en/tools-and-resources/oira> (дата звернення: 06.11.2024).
3. Your Health and Safety Software Partner. Notify : веб сайт. URL: <https://www.notifytechnology.com/> (дата звернення: 06.11.2024).
4. Copenhagen Psychosocial Questionnaire (COPSOQ) : веб сайт. URL: <https://www.copsoq-network.org/> (дата звернення: 06.11.2024).